

Warisan Seni Etnik Sabah

Editor
Ismail Haji Ibrahim
Jane Wong Kon Ling

UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

Warisan
Seni Etnik
Sabah

Warisan Seni Etnik Sabah

Prosiding Seminar
Warisan Seni Etnik Sabah 2002

Editor:

Ismail Haji Ibrahim
Jane Wong Kon Ling

PUSAT PENATARAN ILMU DAN BAHASA
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

Ismail Haji Ibrahim dan Jane Wong Kon Ling
First Printing / Cetakan Pertama, 2005

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted, in any form or by any means, electronic or mechanical including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, without the permission in writing from
Universiti Malaysia Sabah.

*Hakcipta terpelihara. Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau dikeluarkan ke dalam sebarang bentuk atau dengan sebarang alat juga pun, sama ada dengan cara elektronik, gambar serta rakaman dan sebagainya tanpa kebenaran bertulis daripada Unit Penerbitan,
Universiti Malaysia Sabah.*

Perpustakaan Negara Malaysia

Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan

Seminar Warisan Seni Etnik Sabah (2002 : Sabah)

Prosiding Seminar Warisan Etnik Sabah 2002/ editor Ismail Haji Ibrahim, Jane Wong Kon Ling.
1. Ethnology--Sabah--Social life and customs 2. Ethnic relations--Sabah. I. Ismail Haji Ibrahim. II. Wong Jane Kon Ling. III. Judul.
305.800959521

ISBN 983-2641-11-X

Published in Malaysia by / Diterbitkan di Malaysia oleh
Unit Penerbitan
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH
Locked Bag 2073, 88999 Kota Kinabalu,
Sabah, Malaysia.

Printed in Malaysia by / Dicetak di Malaysia oleh
I-Teamwork (M) Sdn Bhd
Lot No.2, Lrg Buah Duku 1, Jln. Kolombong,
Mile 5 1/2, Jln. Tuaran, 88100 Kota Kinabalu.
Tel: 088-386877 Fax: 088-389877

Kandungan

Prakata	i
I. Kumpulan Etnik Di Sabah: Sejarah Dan Perkembangan. <i>Mat Zin Mat Kib</i>	1
II. Warna Peribumi Etnik Sabah: Menjejaki Warisan Yang Hilang. <i>Achmad Sopandi Haji Hasan</i>	19
III. Pengaruh Kosmos Dalam Penghasilan Motif Seni Tampak Masyarakat Awal. <i>Sintiong Gelet</i>	29
IV. Tembikar Sabah: Satu Persepsi Tentang Sejarah, Bentuk Dan Motif. <i>Joseph Pounis Guntavid</i>	41
V. Acculturation At Kota Belud: Examples From The Gong Esemble Music Of The Iranun, Bajau And Tindal Dusun. <i>Jacqueline Pugh-Kitingan</i>	55
VI. Motif Etnik Sabah: Satu Persepsi Visual Pada Permukaan Kraf. <i>Dayang Rosidah Ag. Tinggal & Mustafa Alba Ibrahim</i> ...	69
VII. Transformasi Seni Tradisi ke Konteks Kontemporari: Satu Kajian Terhadap Siambolisme. <i>Mohamed Najib Ahmad Dawa</i>	91
VIII. Manifestasi Kontemporari Terhadap Warisan Seni Etnik Sabah. <i>Muliyadi Mahamood</i>	117
IX. Seni Kraf Warisan Etnik Sabah: Cabaran Dan Masa Hadapan. <i>Shahrudin Mohd. Nor</i>	131

Prakata

Sabah merupakan satu tempat yang masih kaya dengan warisan silamnya. Kewujudan pelbagai etnik yang bilangannya melebihi 35 suku kaum, menjadikan Sabah sebagai tempat yang masih menampilkan berbagai-bagai ragam budaya etnik. Keunikan budaya suku-suku etnik di Sabah jelas terpancar dalam kepelbagaian kraf tangan seperti anyaman, tenunan, alat muzik dan pakaian yang secara keseluruhannya merupakan gedung warisan seni yang mengkagumkan.

Unsur-unsur budaya yang diwarisi oleh masyarakat tradisional di Sabah, menampilkan satu kepercayaan terhadap sistem adat yang menjadi landasan dalam kehidupan mereka. Telah menjadi lumrah dalam kehidupan masyarakat tradisi bahawa wujudnya hubungan yang erat antara mereka dengan alam semesta yang secara tidak langsung telah menular dalam pembentukan sistem adat mereka. Penghasilan motif-motif dalam kerja tangan masyarakat tradisional Sabah merupakan bahan yang boleh memberi gambaran terhadap pengaruh kosmos. Keterikatan kepada sistem adat yang diwarisi sejak turun temurun menyumbang kepada satu ketentuan pada penghasilan objek-objek kraf hingga kini.

Kepesatan perkembangan teknologi telah membawa banyak perubahan terhadap seni warisan ini. Pembudayaan ini memberi impak terhadap kehidupan normal masyarakat tradisional. Amalan biasa masyarakat tradisional ini semakin terhakis dan akan terus ditinggalkan mengikut peredaran masa. Namun sejarah perlu diungkit untuk memberi kesedaran kepada kita tentang nilai peninggalan bahan-bahan silam. Dalam konteks negara kita menuju ke arah pembangunan sains dan teknologi, kita tidak harus melupakan warisan leluhur kita. Warisan tradisi yang masih kita miliki perlu disejagatkan di peringkat antarabangsa sejajar dengan perkembangan teknologi moden.

Justeru itu, satu usaha telah dijalankan untuk menggarapkan pandangan dan dapatan idea daripada seniman, tukang dan golongan intelek untuk didokumentasikan dalam bentuk prosiding agar dapat merekodkan fakta sebagai bahan sejarah kepada generasi akan datang. Prosiding ini mengandungi 9 kertas kerja yang telah dibentangkan pada Seminar Warisan Seni Etnik Sabah yang dianjurkan bersama oleh Pusat Penataran Ilmu dan Bahasa, Universiti Malaysia Sabah, Balai Seni Lukis Sabah dan Perbadanan Kemajuan Kraftangan Malaysia Cawangan Sabah pada 31 Oktober - 1 November 2002 di Universiti Malaysia Sabah, Kota Kinabalu.

Ismail Haji Ibrahim
Jane Wong Kon Ling
Editor